

НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН 2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ

2 ДУГААР УЛИРЛЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гүйцэтгэлийн хувь
Стратегийн зорилго-1: Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах, аливаа өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг эрт илрүүлэх, эрүүл зөв дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэх замаар дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэхэд оршино.							
1.1	Зорилт 1.1. Халдварт өвчний тархалт, сэргийлэлт бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг авах, дархлаажуулалтын арга хэмжээг хүртээмжтэй болгож, халдварт өвчний тархалтыг бууруулна.						
	Арга хэмжээ 1.1.1 Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хуулийг сурталчлан таниулах үйл ажиллагааг өргөнөөр зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Зохион байгуулсан сургалтын тоо	-	Гүйцэтгэлээр	Хүн амын дундаж наслалтыг уртасгах, эрүүл мэндийг дэмжих, эрүүл мэндийн боловсрол мэдлэг, хандлага, дадлыг төлөвшүүлэх чиглэлээр олон талт арга хэмжээг Өмнөговь аймгийн хэмжээнд зохион байгуулан ажиллаж байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжүүлж буй бодлогын баримт бичгийн хүрээнд хүн амд нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, эрүүл зан үйл төлөвшүүлэх, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх чиглэлээр аймгийн 2025 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд 7 төрлийн төсөл арга хэмжээг тусган шаардлагатай 1.0 тэрбум гаруй төгрөгийг орон нутгийн	70

Арга хэмжээ 1.1.1 Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хуулийг сурталчлан таниулах үйл ажиллагааг өргөнөөр зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Зохион байгуулсан сургалтын тоо	-	Гүйцэтгэл ээр	төсөвт тусган хэрэгжүүлэн ажилласан. Тухайлбал Хавдрын эсрэг арга хэмжээ, Сүү тараг, Эрүүл элэг, Эрүүл-шүд, Эх хүүхдийн эрүүл мэнд дэмжих зэрэг орон нутгийн бодлого хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хуулийг сурталчлан таниулах ажлын хүрээнд Гурвантэс, Ноён, Сэврэй, Ханбогд сумдад сургалт нөлөөллийн цогц арга хэмжээг зохион байгуулан 996 иргэн, төрийн албан хаагчдад мэдээ, мэдээллээр хүргэн ажиллаа. 2025 оны Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр 3 удаагийн судалгаа хийгдэхээр төлөвлөгдөж судалгааны арга зүйг боловсруулж байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтнуудыг чадавхжуулах сургалтыг Монголын нийгмийн эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн нийгэмлэгтэй хамтран зохион байгуулж, 20 байгууллагын 27 эмч, мэргэжилтнийг чадавхжуулж, гэрчилгээ олгосон.	70
Арга хэмжээ 1.1.2 Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах, илрүүлэх, тандах чиглэл хөтөлбөр, төслийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж ажиллах	Орон нутгийн төсөв	Халдварт өвчний тохиолдол 10000 хүн амд	187,6	180	“Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх арга хэмжээний 2025 оны төлөвлөгөө” -г батлуулан төрийн өмчийн 22 эрүүл мэндийн байгууллагуудад хүргүүлэн ажиллаж байна. Төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 52 үйл ажиллагаа төлөвлөгдсөн.Аймгийн хэмжээнд 2025	65%

					оны эхний 5 сарын байдлаар Улаанбурхан өвчний 265 тохиолдол хүүхдийн байгууллагад голомтлон гарч, голомтод ХӨСҮТ-ийн багтай хамтран ажиллаж, зөвлөмжийг боловсролын байгууллагуудад хүргүүлэн ажиллаж байна. 2025 оны хагас жилийн байдлаар хоол хүнсний шалтгаант хордлого уул уурхай, бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагаа эрхэлдэг 3 аж ахуй нэгжид голомтлон гарч 468 хүн өвчилсөн. Голомтод мэргэжлийн баг бүрдүүлэн ажиллаж, голомтлон гарсан гэдэсний халдварын үүсгэгч эх уурхайг тодорхойлж, голомтыг таслан зогсоон, зөвлөмж арга зүйгээр ханган ажилласан. Голомтлон гарсан хоол хүнсний шалтгаант хордлогын үед эрүүл мэндийн байгууллагаас хариу арга хэмжээг үр дүнтэй зохион байгуулж 2350 гаруй ажилчид, иргэнийг халдвар авах эрсдэлээс таслан сэргийлж, голомтыг цомхотгож ажилласан. МУ-ын Шадар сайдын 2023 оны А/28 дугаар тушаалын дагуу эрсдэлийн түргэвчилсэн үнэлгээг Улаанбурхан, Хоолны хордлогот халдварын үед 4 удаа эрсдэлийн үнэлгээ хийхэд ИХ ЭРСДЭЛТЭЙ, “Идэвхжилийн II зэрэг” үнэлэгдэж, хариу арга хэмжээг төлөвлөн ажилласан. Халдварт өвчний тохиолдол 10000 хүн амд 708 буюу 91,9	
--	--	--	--	--	---	--

	Арга хэмжээ 1.1.3. “Эрүүл элэг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж элэгний В,С вирус илрүүлэх шинжилгээний хамрагдалтыг нэмэгдүүлж илэрсэн өвчлөлийг эмчилгээнд бүрэн хамруулах, В вирусын эсрэг дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг чанартай зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв 50.0	Элэгний эрт илрүүлгийн хувь	60.3%	80.0%	Өмнөговь аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн 2024-2028 оны үйл ажиллагааны “Өсөлттэй Өмнөговь” хөтөлбөрийн хүрээнд Аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 4/16 тогтоолоор “Эрүүл элэг” (2024-2028 он) орон нутгийн дэд хөтөлбөрийг батлуулсан. “Элэг бүтэн монгол” арга хэмжээ, “Эрүүл элэг” орон нутгийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд зорилтод насны хүн амын 20,6 хувь буюу 6147 иргэнийг эрт илрүүлгийн үзлэг шинжилгээнд хамруулж, 0.09% буюу 5 нь С вирустэй, 0.04 % буюу 2 нь В вирусийн архаг шинэ тохиолдлыг илрүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын хяналтад авсан. Цочмог С вирусийн халдвартай 1, В вирусийн халдвартай 1 хүн тус тус бүртгэгдээд байна.	65
			Эмчилгээн Д хамрагдалтын хувь	50.9%	65%	Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн PCR шинжилгээнд нийт 125 хүн шинжилгээ хийж HCV вирус 36% буюу 45 хүнд ачаалал үзэхэд идэвхгүй 35 (77.8 %) идэвхтэй 10 (22.22%), HBV вирус 33.6% буюу 42 хүнд ачаалал үзэхэд идэвхгүй 33 (78.6%) идэвхтэй 9 (21.4%) , HDV вирус 30.4% буюу 38 хүнд ачаалал үзэхэд идэвхгүй 29 (76.3%) идэвхтэй 9 (23.7%), HBV&HDV хавсарсан вирустэй (0.08 %) хүмүүс хамрагдсан байна. Элэгний С вирусийн эмчилгээнд хамрагдах шаардлагатай 10 иргэнээс 8 иргэнийг эмчилгээнд бүрэн хамруулж, 5 хүн эдгэрсэн байна. Үүнээс жирэмсэн 3 хүн эмчийн хяналтад орсон байна. Элэгний В вирусийн эмчилгээнд 10 хүн	

						шинээр хяналтад орж нийт 35 хүн эмийн эмчилгээнд тасралтгүй хамрагдаж байна. Үүнээс жирэмсэн 1 эх эмчийн хяналтад ороод байна. Элэгний В вирусийн эсрэг сайн дурын дархлаажуулалтад 252 хүн тун хийгдэж, үүнээс 41 хүн бүрэн тунд хамрагдаад байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд Фиброскан аппарат ашиглалтад орсноос хойш 188 хүнд тусламж үзүүлснээс F1 зэргийн элэгний хатууралтай 2, F2 зэргийн элэгний хатууралтай 3, F3 зэргийн элэгний хатууралтай 5, F4 зэргийн элэгний хатууралтай 4 зэргийн оношлон шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүргээд байна. Мөн элэгний өөхлөлттэй 39 иргэдийг оношилж, эмчлэн эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна.	
	Арга хэмжээ 1.1.4. Сүрьеэ өвчнийг тандах, илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт зорилтот бүлгийг хамруулах арга хэмжээг төрийн болон төрийн бус байгууллага, ажил олгогчидтой хамтран зохион байгуулж, эмчилгээнд хамрагдалт, эмчилгээний үр дүнг улирал бүр хянах	Орон нутгийн төсөв	Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшинд 10 000 хүнд	1,7	1,5	Эрүүл мэндийн яам, Глобаль сан, Сумын эмч мэргэжилтний холбооны дэмжлэгтэйгээр Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвтэй хамтран Өмнөговь аймгийн 6 суманд сүрьеэгийн эрсдэлт бүлгийн хүн амд "Хаалганаас хаалган"-д хүрч үйлчлэх, сүрьеэ өвчнийг эрт илрүүлж, эмчилгээнд хамруулан, тархалтыг бууруулах зорилготой үзлэг арга хэмжээг зохион байгуулсан. Баяндалай, Гурвантэс, Ноён, Ханбогд, Цогт-овоо, Цогтцэций сумдад нийт 850 хүнийг хамруулахаас 582 хүнийг хамруулсан нь 92,3 буюу шалгуур үзүүлэлтийг хангасан байна. Арга	70%

						хэмжээний үр дүнд ЭМС-ын 2024 оны А/38 тоот тушаалын дагуу үзлэгт хамруулах эрсдэлт бүлгийн 850 хүний судалгааг гаргаж 92,3% хамруулсан. Хөдөөд сумдад 564 хүнийг хамруулсан бөгөөд үүнээс хаалганаас хаалганд очиж хамруулсан хүний тоо 18 байна. Асуумж ярилцлагад хамрагдсан хүний тоо 526 хүн буюу эрсдэлт бүлгийн хүн амын 90,3% хамруулсан. Цээжний рентген шинжилгээнд 500 хүн хамрагдсан. Сүрьеэтэй байж болзошгүй 35 тохиолдлыг илрүүлэн молекул биологийн шинжилгээнд хамруулсан. Шинжилгээний үр дүнд 1 тохиолдлын оношийг баталгаажуулж, эмчилгээнд хамруулсан. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшинд 10 000 хүнд 4 буюу 0,5 промилль түвшинд байна.	
	Арга хэмжээ 1.1.5. Бэлгийн замаар дамжих халдвар (БЗДХ)-т өвчнийг тандах, илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт зорилтот бүлгийг хамруулах арга хэмжээг төрийн болон төрийн бус байгууллага, ажил олгогчидтой хамтран зохион байгуулж, эмчилгээнд хамрагдалт, эмчилгээний үр дүнг улирал бүр хянах	Орон нутгийн төсөв	БЗДХ-т өвчний тохиолдол 10000 хүн амд			2025 оны 5 сарын байдлаар нийт 708 халдварт өвчин тохиолдол бүртгэгдсэн. Үүнээс бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин 16,8 хувь буюу 216 тохиолдол бүртгэгдсэн. 2024 оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 36 хувиар буюу 94 тохиолдлоор өссөн байна. БЗДХ-т өвчний тохиолдол 10000 хүн амд 28 промилль байна. Нийт бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 22,2 хувь нь буюу 58 тохиолдол нь өсвөр насны хүүхдүүд байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 3,3 промилль өссөн байна.	50
			Илрүүлсэн өвчлөлийг эмчилгээнд бүрэн хамруулсан хувь	100	100	Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 16.5% нь жирэмсний үзлэгээс, 3.8% нь	

					урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 93.5% нь өвчний учир амбулаториор, 2.7% нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна. Бүртгэгдсэн бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчнөөс тэмбүү 41%, заг хүйтэн 29.9, хламид 11.5%, трихомониаз 13.4%, бусад халдвар 4.2%-ийг тус тус эзлэж байна. Илрэлсэн өвчлөлийг 100% бүрэн эмчилгээнд хамруулж, хавьтагчийн 30%-ийг илрүүлж эмчилгээнд хамруулсан байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад 3257 хүнд хурдавчилсан сорил хийгдэж эерэг илэрсэн тохиолдлыг лавлагаа шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагад онош тодруулах болон эмчилгээнд хамруулсан байна. ШУТИС-ын Өмнөговь аймаг дахь салбар Техникийн их сургуулийн киос хөтөлбөрийн 81 хүүхдийг халдварт өвчний эрт илрүүлэг шинжилгээнд хамруулж илэрсэн өвчлөл бүртгэгдээгүй байна. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв, Глобал сангийн дэмжлэгтэйгээр БЗДХ/ХДХВ/ДОХ-ын тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд оролцож буй эмнэлгийн мэргэжилтний ажлын ачааллыг тооцох судалгаа үнэлгээнд БОЭТ, Энхийн хүслэн ӨЭМТ, Цогтцэций СЭМТ-г хамруулсан. Мөн ХДХВ-ын халдвартай хүмүүст чиглэсэн хүн төвтэй эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үнэлэх" үнэлгээнд БОЭТ, Шимбилэг ӨЭМТ, Хатанзаяат, Түмэн мэлмий эмнэлгүүд хамрагдсан. Үнэлгээний эцсийн дүгнэлт ХӨСҮТ-д хүлээгдэж	
--	--	--	--	--	--	--

						байна.	
Арга хэмжээ 1.1.6. Дархлаажуулалтын хамралтыг орон нутгийн түвшинд нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Товлолын дархлаажуулалтын хамралтын хувь	98.5	99	Товлолын вакцины хамралт 95,5%-тай 81 хүүхэд хоцорсон байна. БЦЖ вакцины хамралт-100%, В гепатит-100%, халдварт саагийн эсрэг вакцины хамралт 98,0 хувьтай, хоцорсон -9. Тарьдаг саа-98 хувьтай хоцорсон-11 хүүхэд байна. Тавт вакцины хамралт-98,1%, хоцорсон-9, А гепатит 98,0%-тай хоцорсон-8, УГУ вакцины хамралт -98,5% хоцорсон-21, ПЕВ вакцины хамралт -98.5 хувьтай хоцорсон 22 хүүхэд байна. Хүний папиллома вирусын эсрэг вакцинжуулалтыг орон нутагт нэвтрүүлж, хамралтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр сургалт нөлөөллийн ажлыг 10 суманд очиж ард иргэд, эцэг эхчүүд, сурагчид нийт 2000 гаруй хүнд мэдээлэл сургалт хийж ажилласан. Аймгийн хэмжээнд хамралт 27,1 хувийн хамралттай байна.	90	
Арга хэмжээ 1.1.8. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тандалтыг сайжруулах, дэмжлэг хяналт, зөвлөн туслах арга хэмжээг зохион байгуулж халдварын сэргийлэлт хяналтын багийг чадавхжуулах	Байгууллагын төсөв	Тандалтад хамрагдсан байгууллагын тоо	18	20	Эхний хагас жилийн байдлаар 4 хувийн хэвшлийн эмнэлэг, 4 сум, 3 өрхийн эрүүл мэндийн төвд буюу нийт 11 эрүүл мэндийн байгууллагад халдварын сэргийлэлт хяналтын чиглэлээр дэмжлэгт хийж, албан бичгээр 10 заалт бүхий зөвлөмж хүргүүлэн ажилласан байна. Орон нутгийн Говийн Оюу хөгжлийн дэмжих сангийн 5,0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр зөвлөн туслах багийг орон нутагт авч ажиллуулсан. Арга хэмжээний хүрээнд Бүсийн оношилгоо	70	
		Бэлтгэгдсэн халдвар хяналтын ажилтны тоо	45	50			

						эмчилгээний төвд ажлын байранд дагалдан сургалт, мэргэжил арга зүйгээр хангасан байна. Халдварын сэргийлэлт хяналтын багийн үйл ажиллагааг сайжруулах зорилгоор, багийн гишүүдийг чадавхжуулах, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх, халдварын тандалтын сайжруулах чиглэлээр 60 гаруй эмч, мэргэжилтэнд сургалт зохион байгуулсан. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын 30 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд давтан ашиглаж байгаа багаж хэрэгслийн цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт, ариутгал, ариутгалын хяналт, халдваргүйжүүлэх бодисын сонголт, халдваргүйжүүлэлтийн үр дүнг хянах агуулгын хүрээнд сургалт зохион байгуулж чадавхжуулсан. Сургалтад хамрагдсан халдвар хяналтын ажилтны тоо 90 Тандалтад хамрагдсан байгууллагын тоо 11	
	Арга хэмжээ 1.1.9. Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, шинэ болон дахин сэргэж буй халдварт өвчний хэтийн төлөв, хандлагыг тооцож бэлэн байдал, хариу арга хэмжээг төлөвлөх, ЭМБ-ын эмч, мэргэжилтнийг чадавхжуулах	Байгууллагын төсөв	Сургалт үйл ажиллагаанд хамрагдсан эмч мэргэжилтний тоо	30	50	Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, шинэ болон дахин сэргэж буй халдварт Улаанбурхан, Хоол хүнснээс шалтгаалсан хоолны хордлогот халдварын чиглэлээр аймгийн хэтийн төлвийг тооцож, хариу арга хэмжээг төлөвлөсөн. ЭМЯ, ХӨСҮТ хамтран халдварын нөхцөл байдалд эрсдэлийн үнэлгээг хийн хариу арга хэмжээ авч ажилласан. Улаанбурхан өвчний дэгдэлтэй холбоотой 3 удаагийн эрсдэлийн үнэлгээ хийгдэж “дунд”	70%

						эрсдэлтэй үнэлэгдсэн. Хоол хүнсний шалтгаант хордлогот халдварт өвчний голомтлон гарсан дэгдэлттэй холбоотой 1 удаагийн эрсдэлийн үнэлгээ хийгдэж “дунд” эрсдэлтэй гарч тушаалын дагуу хариу арга хэмжээ зохион байгуулан, тохиолдлын удирдлагын тогтолцооны багийн үйл ажиллагааг аймгийн хэмжээнд идэвхжүүлэн ажилласан. Хоол хүнснээс шалтгаалах халдварт өвчний авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар ХӨСҮТ, ЭМЯ-тай 3 удаагийн цахим уулзалтыг зохион байгуулж, нөхцөл байдлыг тухай бүр нь тайлагнаж, үр дүнг танилцуулж ажиллаа. Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, шинэ болон дахин сэргэж буй Улаанбурхан тарилгат халдварт өвчний бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээний багийг чадавхжуулах зорилгоор ХӨСҮТ-тэй хамтран нийт 11 удаагийн цахим сургалтыг зохион байгуулж, 22 эрүүл мэндийн байгууллагын 234 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг хамруулсан. Сургалтад хамрагдсан хүний 234	
Зорилт 1.2. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийг нэмэгдүүлж, авчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, сэргийлж болох эндэгдлийг иргэд, хамт олны оролцоотой бууруулж, нийгмийн эрүүл мэндийн арга хэмжээг эрчимжүүлэх							
		Орон нутгийн төсөв	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг	39.3	40.3	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн артерийн даралт ихсэх өвчин илрүүлэх үзлэгт 4536 (16.5%) иргэн, чихрийн шижин илрүүлэх үзлэгт 4645 (23.4%) иргэн, умайн хүзүүний эсийн	30%

Арга хэмжээ 1.2.1. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож буй өвчлөл тухайлбал, элэг, хөх, умайн хүзүүний хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэлт өвчний эрт илрүүлэх үзлэгт хамралтыг нэмэгдүүлэх.		/10 000 хүнд амд/			шинжилгээнд 541 (10.6%) иргэн, хөхний хавдар илрүүлэх үзлэгт 2491 (20.5%) иргэн хамрагдаж хамрагдвал зохих иргэдийн 17.7% нь халдварын бус үзлэгт, үлдэх хувь нь бусад урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан байна. Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд 150,250 иргэнд үзлэг шинжилгээ хийсний 36,7 %-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн ба өмнөх оноос 4,6% өссөн үзүүлэлттэй байна.	
		Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг /10 000 хүнд амд/	62.6	63.6		
		Хөхний хавдрын эрт илрүүлэг	6448	7448		
		Умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэг /10000 хүнд амд/	28.4	34.5		
Арга хэмжээ 1.2.2. Аймгийн хэмжээнд 4,6,8,10,12,14,16 насны хүүхдийн багцын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулж, эрүүлжүүлэх арга хэмжээг үе шаттайгаар зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв 350.0	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	62	80	Аймгийн хэмжээнд 4,6,8,10,12,14,16,17 хүртэлх насны 12243 хүүхдийн судалгааг нэгтгэж урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж, эмчлэн эрүүлжүүлэх “Жаргалтай ирээдүй” төсөл арга хэмжээг аймгийн хэмжээнд 05 дугаар сарын 19-ний өдрөөс эхлүүлсэн. Арга хэмжээнд шаардлагатай 287,714,000 төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс шийдвэрлэсэн. Үйл ажиллагааны санхүүжилтийн 60% хувийг 17 эрүүл мэндийн байгууллагад олгож, үлдсэн 40%-ийн санхүүжилтийг гүйцэтгэлээр нь олгохоор шийдвэрлэн	45%

						ажиллаж байна. Жаргалтай ирээдүй хүүхдийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үзлэгийн бүртгэл, мэдээлэл, тайланг боловсруулах тусгайлсан программыг хөгжүүлэн, холбогдох аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Гурвантэс, Булган, Хүрмэн, Баяндалай СЭМТ, Шимбилиг ӨЭМТ Жаргалтай ирээдүй үзлэгээ эхлүүлэн бүртгэлээ хийн ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар 214 хүүхэд үзлэгт хамрагдсан бөгөөд үзлэгийн хамрагдалт 2 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Арга хэмжээг 3-4 дүгээр улиралд үргэлжлүүлэн зохион байгуулна. Үндэсний хэмжээнд зохион байгуулагдаж буй 6 настны эрт илрүүлэг үзлэгийн хувьд нийт 1929 хүүхэд хамрагдахаас зүрхний үзлэгт 1363 /70,6%/, Шүдний үзлэгт 1594/82,6%/, нүдний үзлэг хэрэглэгдэхүүний хүрэлцээгүй байдлаас болоод 413 /21,4%/ -тай тус тус хамрагдаж байна.	
Арга хэмжээ 1.2.3. Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгийг насны бүлгээр хамруулж, урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт ажил олгогчид болон салбар дундын хамтын ажиллагааг өрнүүлж хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Эрт илрүүлгийн хувь	36.5	45.0	Эрүүл мэндийн сайдын 379 дүгээр тушаалын хүрээнд зохион байгуулагдаж буй эрт илрүүлэг үзлэгийн хамралт хагас жилийн байдлаар 30382 /40.5%/, 0-17 насанд 18977 /67,8%/, 18- дээш 11405 /24,2%/ хамрагдалттай байна. Насан хүрэгчдийн хамрагдалт муу байгаатай холбоотой 1-4 дүгээр саруудад Жасминдратай гэрээлэн хамтран ажиллаж 1200 иргэнийг хамруулсан. Говийн оюу хөгжлийг дэмжих сангийн 100,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн	50%	

						эрт илрүүлгийн дэмжих төвийн хүчин чадал, багаж тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлсэн. БОЭТ-ийн дэмжих төвийг бүрэн тохижуулж өдөрт 50-60 иргэнд түргэн шуурхай, тав тухтай үйлчилгээ авах боломж нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Мөн эрт илрүүлэг хийх эмч мэргэжилтний нөөцийг нэмэгдүүлэн 2 ходоодны дуран, 2 дурангийн эмч, 1 сувилагч ажиллаж байна. Хагас жилийн байдлаар эрт илрүүлгийн төвд 891 хүн хамрагдсан байна. Эрт илрүүлгийн үр дүнд хоол боловсруулах замын эмгэгтэй 236 хүн, зүрх судасны өвчтэй 76 хүн, бөөр шээсний замын өвчтэй 86 хүн, БЗДХ өвчтэй 6 хүн, дотоод шүүрлийн өвчлөлтэй 82 хүн, элэгний вирустэй 58 хүнийг тус тус илрүүлэн хяналтад авч, эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Хавдрын үүсгэвэр тодорхойлогдсон 25 хүнийг лавлагаа шинжилгээнд бүрэн хамруулан ажиллаа.	
Арга хэмжээ 1.2.4. Алслагдсан орон нутгийн хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоо, эмчилгээг зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв 300.0	Хүрч үйлчилсэн хүний тоо	4815	5000	"Өнөөдрийн хяналт- Ирээдүйн хамгаалалт" уриан дор явуулын үзлэг арга хэмжээг 6 суманд зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаа. Эхний хагас жилийн байдлаар Ноён, Гурвантэс суманд үзлэг арга хэмжээг зохион байгууллаа. Эрүүл мэндийн газар, Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн хамтарсан баг эмэгтэйчүүд, гэмтэл, нүд, чих хамар хоолой, арьс харшил, халдварт өвчин, дотор, эхо гэсэн 8 чиглэлийн дагуу 1106 иргэнд үзлэг, оношилгоо зохион байгуулсан. Нийт хамрагдсан иргэдийн	40	

						26.1% малчин иргэн байсан. Үзлэг арга хэмжээний үр дүнд үзлэгээр илэрсэн өвчлөлийн 10,3% -ийг лавлагаа шатлалд шилжүүлсэн. Мөн нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр Сургууль цэцэрлэгийн хүүхдүүд, багш ажилчид, 11 настай хүүхдүүдийн асран хамгаалагчдад эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалт мэдээллийн арга хэмжээг зохион байгуулж нийт 748 иргэнийг хамруулсан байна. Явуулын үзлэг арга хэмжээнд шаардлагатай эм, урвалж оношлуур худалдан авах тендерийн үйл ажиллагаа удаа дараа зарлан, амжилтгүй болсонтой холбоотойгоор дараагийн сумдад ажиллахад эм, урвалжийн нөөц хүрэлцээ болсон. Энэ оны 3,4 дүгээр улиралд Цогтцэций, Хүрмэн, Мандал-Овоо, Ханхонгор сумдад зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.5. Хавдрын хими, бай эмчилгээ, хавдрын эрт илрүүлгийг орон нутагт зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв 100.0	Эмчилгээн Д хамрагдсан иргэдийн тоо	26	50	Аймгийн хэмжээнд хорт хавдраар оношлогдсон нийт 622 тохиолдлыг хянан, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг хүргэн ажиллаж байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн “Хавдрын хими эмчилгээний хэсэг”-ийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулан хагас жилийн байдлаар хөнгөвчлөх эмчилгээнд 59 хүн, хавдрын хими эмчилгээг 12 хүн давхардсан тоогоор нийт 31 удаагийн хавдрын хими, бай эмчилгээг 6 хүнд 10 удаагийн тусламж үйлчилгээг тус тус хүргэсэн байна. Хавдрын тусламж үйлчилгээний чиглэлээр Хавдар	70

1.2					судлалын үндэсний төвийн эмч мэргэжилтнүүдтэй хамтран үндэсний баг үзлэг арга хэмжээг зохион байгуулан 233 хүнийг лавлагаа шатлалын үзлэг оношилгоо, шинжилгээнд хамруулсан. Арга хэмжээний БОЭТ-ийн Хавдрын эмч, Ангиографийн эмч нар ажлын байрны дагалдан сургалтад хамрагдаж чадавхажсан. БОЭТ-ийн дотрын тасгийн 2 сувилагчийг Хавдар судлалын үндэсний төвд хавдрын хими, бай, хөнгөвчлөх эмчилгээний чиглэлээр 1 сарын хугацаатай ажлын байрны дагалдан сургалтад хамруулахаар төлөвлөн бэлтгэл ажлыг хангасан. Мөн Хөнгөвчлөх эмчилгээний эмчээр богино хэмжээний сургалтад 1 эмч хамрагдаж байна. Хавдрын хими, хөнгөвчлөх эмчилгээнд хамрагдаж буй иргэдэд долоо хоног бүрийн лхагва гаригт 11-12 цагийн хооронд хөгжимт засал эмчилгээг уламжлал болгон зохион байгуулж байна. Шим билэг, Гурвантэс, Цогтцэций, БОЭТ-д умайн хүзүүний өвчлөл, хавдрыг эрт илрүүлэх колькоскоппыг ашиглан 96 хүнд тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн байна. Үзлэгээр умайн хүзүүний хавдрын урьдал байх магадлалтай 15 хүн буюу нийт үзлэгийн 15,6%-эсийн шинжилгээнд хамруулсан байна. Үүнээс умайн хүзүүний хавдрын урьдлаар 2 хүн оношлогдож шаардлагатай эмчилгээ, зөвлөмжийг хүргүүлэн хяналтад авсан байна. Ажлын байрны дагалдан сургалтад	
-----	--	--	--	--	--	--

						хамруулсан эмч, мэргэжилтний тоо – 4 Хөнгөвчлөх эмчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо - 59 Хими эмчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо-12 хүнд 41 удаа Бай эмчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо – 6 хүнд 10 удаа	
	Арга хэмжээ 1.2.6. “Эрүүл шүд” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, амны хөндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх.	ОНТөсөв 700.0 сая төг	Амны хөндийн тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо Эмчлан эрүүлжүүлсэн тоо	35430 23029	36000 24000	“Эрүүл шүд” хөтөлбөрийн төслийг боловсруулан АИТХ-н хурлаар батлуулсан. Хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны 2025 оны төлөвлөгөөнд нийт 10 үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлж байна. Аймгийн хэмжээнд 8 суманд /ГТ, МН, НН, НО, ХБ, ЦЦ, СЭ, БО/ шүдний тусламж үйлчилгээг хүргэж, 2 суманд кабинет байгуулагдаад байна. Нийт хувийн хэвшлийн 8 шүдний эмнэлэг, Говь дент төв, БОЭТ зэрэг нийт 18 кабинетаар амны хөндий, шүдний тусламж үйлчилгээг нийт 10202 хүнд хүргэсэн байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад тусламж үйлчилгээ хүргэсэн хүний тоо 4.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Говь Дент анхны цахиур шүдний төв байгуулагдсанаасаа хойш 2023-2025 онд шүдний тусламж үйлчилгээг нийт 18725 хүнд үзүүлсэн бөгөөд үүнээс өвчний учир 13770, урьдчилан сэргийлэх үзлэг 4955 хүнд хийсэн. Хагас жилийн байдлаар 5078 иргэнд амны хөндийн тусламж үйлчилгээ, 1254 иргэнд урьдчилан сэргийлэх үзлэг үнэ төлбөргүй зохион байгуулж ажиллаа. Мөн сар бүр дэмжих аяныг зохион байгуулж хүүхдэд ээлтэй сар, онцгой сар, эмч нарын сар,	65

						сургалтын сар, сувилагч нарын сар, тусгай хэрэгцээт хүүхдийн сар болгон зорилтот бүлгийн иргэдэд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хүргэсэн. Орон нутгийн хэмжээнд 24/3 шүдээ угаа аяныг сум, өрх бүр зохион байгуулж, нийт 6005 хүүхдэд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, фтор түрхлэг хийсэн ба үзлэгээр цоорлын тархалт 82%, цоорлын эрчим 4.5% байна. Эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалт нөлөөллийн арга хэмжээнд 19849 иргэн, хүүхэд өсвөр үеийнхэн хамрагдсан байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.7. Алслагдсан сумдад амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэн үзлэг оношилгоо, эмчилгээний Явуулын баг ажиллуулан урьдчилан сэргийлэх, эмчлэн эрүүлжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Амны хөндийн тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	14396	10000	Аймгийн хэмжээнд шүдний эмч, шүдний кабинетгүй 8 сумын эрүүл мэндийн төвд 4 хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллах гурвалсан гэрээг байгуулсан. Гэрээ байгуулсан хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд сумдад амны хөндийн тусламж үйлчилгээг хүргэн, тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэн ажилласан. Арга хэмжээний хүрээнд аймгийн хэмжээнд 1928 хүүхдээс 1594 хүүхэд хамруулж 82,6% тай байна. Говь Дент анхны цахиур шүдний төв 3 өрхийн 6 сургуулийн 1-р ангийн 990 хүүхдийн 1-р шатны үзлэгийг амжилттай дуусгасан байна. Цаашид бусад насныханд амны хөндийн тусламж үйлчилгээг үе шаттайгаар хүргэнэ.	60%

	Арга хэмжээ 1.2.8 Даланзадгад сумын Ерөнхий боловсролын сургуулиудын шүд угаах хэсгийг байгуулж байнгын ашиглалтад оруулах	Орон нутгийн төсөв 280.0	Шүд угаах хэсэг байгуулсан сургуулийн тоо	0	4	Аймгийн Засаг даргын а/63 дугаар захирамжийн дагуу шүд угаалтын зөв дадал хэвшлийг төлөвшүүлэх, ажлын байрандаа шүдээ тогтмол угаах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор одоогийн байдлаар 15 байгууллага "шүд угаах хэсэг" байгуулсан. Мөн Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага болон ерөнхий боловсролын сургуульд өдөр бүр “Шүд угаах цаг”-ийг бий болгон хэвшүүлэхээр Даланзадгад сумын ерөнхий боловсролын 3, 4, 5 дүгээр сургууль дээр шүд угаах хэсгийг орон нутгийн 80,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар засварлан тохижуулсан. Мөн Сэврэй, Цогтцэций, Хүрмэн сумын ерөнхий боловсролын сургууль дээр шүд угаалгын хэсэг байгуулагдан ашиглагдаж байна. Шүд угаах хэсэг бүрт ашиглалт болон эрүүл ахуйн хяналт тавин ажиллаж байна. 2025 оны хичээлийн шинэ жилээс эхлэн шүд угаах дадлыг эрчимжүүлэх сургалт нөлөөллийн аяны арга хэмжээг сурагчдын дунд зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.	80%
	Арга хэмжээ 1.2.9 Осол, гэмтлээс сэргийлэх (ахуйн орчны осол гэмтэл, уналт, автотээврийн гэх мэт)-д анхаарч салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Орон нутгийн төсөв	100000 хүн амд осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл 10000 хүн амд осол гэмтлийн шалтгаант	216.8 4.4		Аймгийн хэмжээнд нийт осол гэмтлийн өвчлөл 10000 хүнд 71,4 промилль буюу 500 тохиолдол бүртгэгдэж тусламж үйлчилгээ авсан байна. Өнгөрсөн оны мөн үеийнхтэй харьцуулбал 103 тохиолдлоор буурсан байна. Хүүхдүүдийн дунд 114 осол гэмтлийн тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Осол гэмтэлд өртсөн байршлыг авч үзвэл 42,8% гэртээ, 34.2%-гудамж зам, 5,1% сургууль цэцэрлэгийн	50

			нас баралт			орчинд тохиолдсон нь өнгөрсөн оноос гэрийн орчин дахь осол гэмтэл буурч, гудамж замын осол нэмэгдсэн байна. Он гарсаар 117 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 16.2% нь хорт хавдраар, 9,4% нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдлээр, 15.4%/10,000 хүн амд 2,2/ нь осол гэмтлээр, 2.6% нь чихрийн шижин өвчнөөр тус тус нас барсан байна. Осол гэмтлээс сэргийлэх “Агшин бүрд анхаарлаа нэмж - Эрсдэлийг бууруулъя” аяны хүрээнд амилуулах суурь тусламжийн сургалтад 68 иргэнийг, ахуйн осол гэмтлээс сэргийлэх сургалтад 380 иргэнийг хамруулсан бөгөөд сургалтыг үргэлжлүүлэн хийж байна. Мөн зуны улиралтай холбоотой зам тээврийн осолд гэмтлийн чиглэлээр ажиллах төлөвлөж байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.10. Салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот арга хэмжээ (“Эрүүл монгол хүн”, “Халдварт өвчнөөс сэргийлэх хянах”, “Иргэний эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх”, “Сэтгэцийн эрүүл мэнд” 2024-2027)-г үр дүнтэй хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв	Арга хэмжээний дундаж хэрэгжилтийн хувь	90.0	95.0	Хүн амын дундаж наслалтыг уртасгах, эрүүл мэндийг дэмжих, эрүүл мэндийн боловсрол мэдлэг, хандлага, дадлыг төлөвшүүлэх чиглэлээр олон талт арга хэмжээг Өмнөговь аймгийн хэмжээнд зохион байгуулан ажиллаж байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжүүлж буй бодлогын баримт бичгийн хүрээнд хүн амд нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, эрүүл зан үйл төлөвшүүлэх, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх чиглэлээр аймгийн 2025 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд 10 төрлийн төсөл арга	60

						хэмжээг тусган шаардлагатай 1.8 тэрбум төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусган хэрэгжүүлэн ажилласан. 2025 онд Сүү тараг, Эрүүл элэг, Эрүүл-шүд, Эх хүүхдийн эрүүл мэнд дэмжих орон нутгийн хөтөлбөр, бодлогын баримт бичгийг боловсруулан АИТХ-аар хэлэлцүүлж, батлуулсан. Хүн амын эрүүл, идэвхтэй амьдралыг дэмжих, нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээнд нийт 10,000 гаруй хүн оролцсон байна. Салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот арга хэмжээ “Хавдрын эсрэг арга хэмжээ”, “Эрүүл чийрэг эр хүн”, “Эрүүл, идэвхтэй амьдрал” арга хэмжээ, Эх хүүхдийн эрүүл мэнд дэмжих зэрэг үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлж буй төсөл арга хэмжээг 60.0%-тай хэрэгжүүлж байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.11. Бага насны хүүхдүүдийн хоол тэжээлийн дутагдлаас хамгаалах, өсөлт хөгжилтийг дэмжих зорилгоор “Сүү тараг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	ОНТөсөв 250.0 сая төг	Зорилтод бүлгийн хүүхдийн хамралтын хувь	85	90	Аймгийн хэмжээнд Сүү тараг хөтөлбөрт хамрагдвал зохих 6-12 сартай 4106 хүүхэд, 2 хүртэл насны ихэр 268 хүүхэд, 12 хүртэл насны хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй 1561 хүүхэд, жингийн алдагдалтай, 12-24 сартай жингийн алдагдалтай өсөлтийн хоцролттой 834 хүүхэд буюу нийт давхардсан тоогоор аймгийн хэмжээнд 6769 хүүхдийг хамруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. “Сүү тараг” хөтөлбөрт хамрагдсан хүүхдийн тоогоор санхүүжилтийг харьяа сумын Засаг даргын Тамгын газарт эрхийг шилжүүлэн нийт 186,147,500 сая төгрөг	65%

						санхүүжилтийг олгож ажилласан. Сумын эрүүл мэндийн төвүүд 5 дугаар сард Сүү тараг хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг эхлүүлж 14 сумын хамрагдах ёстой 1132 хүүхэд 100% амжилттай хамрагдаж байна. Нэг хүүхдэд сард ноогдох санхүүжилт 27,500 төгрөгөөр тогтоож, сард 4 удаа олгож, нэг удаагийн авалтаар 650 гр тараг, 600 гр сүү эцэг эх, асран хамгаалагч нарт хуваарийн дагуу олгон ажилласан. Даланзадгад сумын “Сүү тараг” хөтөлбөр 6 дугаар сарын 09-ний өдрөөс эхлэн хэрэгжиж байна. Даланзадгад суманд нийт 3541 хүүхэд хамрагдахаар судалгааг гаргаад байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.12. Аймгийн иргэдийн эрүүл мэндийг дэмжих хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Төсөл хөтөлбөр 1.500.0	Тухайн жилийн төлөвлөгөө ний хэрэгжилт	85	95	Говийн Оюу Хөгжлийг дэмжих сангийн санхүүжилтээр “Өмнөговь аймгийн иргэдийн эрүүл мэндийг дэмжих хөтөлбөр”-ийг 2024-2025 онд хэрэгжүүлэн ажиллахаар ажлын төлөвлөгөөнд 19 ажил арга хэмжээ төлөвлөгдсөн. 2025 оны хагас жилийн байдлаар хөтөлбөрийн хэрэгжилт 99.0 хувьтай хэрэгжиж байна. Тухайлбал хэрэгжиж бүрэн дууссан 19 арга хэмжээ, хэрэгжиж буй 1 арга хэмжээ байна. Нийт авсан санхүүжилтийн 90 гаруй хувийг зарцуулсан байна. Худалдан авахын ажлын үнийн дүн 310,251,480 төгрөг байна. Худалдан авах ажиллагааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу Орон нутгийн Худалдан авах ажиллагааны газар дээр цахимаар	60%

						нээлттэй зохион байгуулан ажиллаж байна. Худалдан авах арга хэмжээний биелэлт 100%-тай хэрэгжсэн. 2025 оны хагас жилээс хойш хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг үе шаттай хэлэлцүүлэн батлуулсан. 2025 онд 28 ажил арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж ГОХДС-аас 1.5 тэрбум төгрөгийн төсвийг шийдвэрлэсэн. Санхүүжилтийн 60%-аас дээш хувь хөрөнгө оруулалтын зардалд зарцуулахаар төсөвлөгдсөн.	
	Арга хэмжээ 1.2.13. Сэтгэцийн эрүүл мэнд, ялангуяа хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэлзүйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, утаат болон электрон тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хор хөнөөлийн талаарх мэдлэг олгох, хэрэглээг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	3947	4200	Төрийн 5 албан байгууллага, хувийн 1 байгууллагад “Стрессийн тухай ойлголт, уур бухимдлаа зохицуулах нь, стрессийг даван туулах арга зам сэдвээр сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж нийт 176 хүнд хүргэсэн. Мөн Итгэлтэй амьдрал төвийн эмч мэргэжилтнүүд Цогтцэций, Сэврэй, Ханхонгор, Гурвантэс сумын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд, сургуулийн өмнөх боловсролын багш ажилчид, асран хамгаалагчдад, ЕБС-ийн 6-12 ангийн суралцагчдад “Стрессээ зохицуулж, өөрийгөө удирдахуй”, “Сэтгэл хөдлөлөө хянах нь”, хамт олны уур амьсгалыг дээшлүүлэх, эерэг мэдрэмжийг түгээх сэтгэл зүйн бүлгийн зөвлөгөөг нийт 209 хүнд хүргэж, судалгааг авсан байна. Ерөнхий боловсролын 10 сургууль, 1 политехник коллежийн 6-12 дугаар ангийн нийт 1350 сурагч, 12 ААНБ-н 300 ажилтанд “Тамхи хэрэглээний өнөөгийн байдал, Янжуур ба электрон тамхины хор хөнөөл” сэдвээр танхимын сургалт зохион байгуулж ажилласан. Энхийн	50

					хүслэн өрхийн эрүүл мэндийн төв дээр мэргэжлийн сэтгэл зүйч орон тоогоор ажилссанаар 9 иргэн, өсвөр насны 5 хүүхдэд 60 гаруй удаагийн давтамжтайгаар ганцаарчилсан сэтгэл зүйн зөвлөгөөг өгсөн. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн хавдар, хөнгөвчлөх эмчилгээний тасгийн үйлчлүүлэгч иргэдэд сэтгэл гутрал, сэтгэл түгшилт сэдвээр 2 удаагийн зөвлөгөө өгч ажилласан. “Итгэлтэй амьдрал төв”-өөр архинд догтох эмгэгтэй үйлчлүүлэгч нарт амбулаториор 199, хэвтэн эмчлүүлсэн 139 хүн байна. Тус төв нь архи, согтууруулах ундааны хамраалтай иргэдэд сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээг хүргэх, архины хордлого тайлах эмчилгээг хийж байна. Үйлчилгээнд хамрагдсан хүний 70% архины эмчилгээ, 17% нойргүйдэл, 7% сэтгэл гутрал, 6% сэтгэл түгших эмчилгээнд хамрагдсан байна. Архинд догтох эмгэгтэй үйлчлүүлэгчийн архины давхар хамааралтай ар гэрийнхэнд сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээг 349 хүнд давхардсан тоогоор хүргэсэн байна. Сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо 2434	
--	--	--	--	--	---	--

	Арга хэмжээ 1.2.14. Ахмадуудын дунд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Зорилтот бүлгийн хамрагдсан хувь	70	75	Эрүүл мэндийн яамнаас 2025 оны 2 дугаар сарыг “Ахмад настны эрүүл мэндийг дэмжих сар” болгон зарласантай холбоотой Даланзадгад сумын ЗДТГ, ЭМГ, БОЭТ-тэй хамтран ахмад настны эрүүл мэндийг дэмжих, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэх, эрүүл урт наслах амьдралын чанарыг сайжруулах зорилгоор 10 багийн төв дээр үзлэг оношилгоог зохион байгуулсан. Үзлэгт нийт 798 ахмад настан хамрагдан 7 чиглэлийн эмчийн үзлэгт /ЭХО-814, ЭКГ-629, зүрх судас-516, ахмад настан-102, нүд-749, чих хамар хоолой-585, арьс харшил-534, сүрьеэ-701/ давхардсан тоогоор 4630 үзлэг хийгдэн шинэ болон хуучин өвлөлүүдийг илрүүлэн холбогдох арга хэмжээг тухай бүрт нь авч ажилласан. Үзлэгээр үр дүнгийн хувьд шинээр элэгний хавдрын тохиолдол 4, сүрьеэгийн сэжигтэй тохиолдол 2, хурц мухар олгойн үрэвсэл-1, нүдний хурц даралт ихсэлт 4-ийг илрүүлж эмчилгээ оношилгоог хийсэн ба лавлагаа 3-р шатлалд 5, орон нутагтаа БОЭТ-д онош тодруулахаар багажийн болон бусад шинжилгээнд 126 хүнийг илгээсэн байна. “НАРТА ЧОЙНЖИН” төрийн бус байгууллагатай хамтран Даланзадгад сумын 10 багийн 242 ахмад настанд “Эрүүл насжилт, идэвхтэй хөдөлгөөн, зохистой хооллолт” сэдвээр сургалтыг зохион байгуулж, ICOPЕ үнэлгээний дагуу хөдөлгөөний чадавх бууралтыг илрүүлэх сорилын үнэлгээг хийсэн. Тус үнэлгээгээр 23,9% нь хөдөлгөөний чадвар бууралттай, 69,3% нь артерийн даралт	60%
--	--	--------------------	----------------------------------	----	----	---	-----

						өндөр, 61,5% нь өдөр тутамдаа тогтмол 3-4 эм ууж хэрэглэдэг болох нь тогтоогдсон. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн ахмадын кабинетаар 2025 оны 5 дугаар сарын байдлаар нийт үзлэг 3266 үүнээс өвчний учир 2741, идэвхтэй хяналтад 525 үзлэг хийж кабинетаар үйлчилсэн.	
	Арга хэмжээ 1.2.15. Хүн амын дунд эрүүл амьдралын хэв маягийг төлөвшүүлэх чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн арга хэмжээг иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран тогтмол зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Зохион байгуулсан сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээ	-	15	Иргэдэд эрүүл мэндийн мэдлэг олгох, хандлагыг өөрчлөх, мэдээлэл сургалт, сурталчилгааны ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, төлөвлөгөөний хэрэгжилт 70%-ийн биелэлттэй, үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна. Аймгийн 22 эрүүл мэндийн байгууллага ард иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалт нөлөөллийн 40 гаруй арга хэмжээг зохион байгуулж 11000 гаруй иргэнийг хамруулсан. Бусад салбарын хамтын ажиллагааны хүрээнд нийт 60 төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран ажилласан. Мөн эрүүл мэндийн байгууллагуудын фейсбүүк хуудсаар дамжуулан 1500 төрлийн мэдээлэл, нийтлэлийг хүргэж давхардсан тоогоор 350,000 хүний хандалт авсан байна. Өмнөговь аймгийн Засаг даргын санаачилсан "Электрон тамхинаас татгалзаж, ирээдүйгээ хамгаалцгаая" аяныг 1 сарын хугацаанд амжилттай зохион байгуулагдан аянд хамтарч ажилласан. Аяны хүрээнд 3 сум, 6 сургуулийн 1000 орчим сурагчдад электрон тамхины хор хөнөөлийн талаар сургалтыг зохион байгуулж, ЕБС-н	70%

						тамхины хэрэглээний талаарх судалгааг авч дүгнэлт гаргаж ажиллалаа. Аймгийн хэмжээнд Дугуйтай аян, Завсарлагааны хэмнэл аян, Шүдээ угаах 24/3 аян зэрэг томоохон аяныг зохион байгуулж байна. Мөн аймгийн хэмжээнд сар бүр “Эрүүл мэндийг дэмжих өдөр” арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулж нийт 110 удаагийн сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг хийж 4146 хүнд хүрч ажилласан байна. Нийтийн биеийн тамирыг дэмжих чиглэлээр аймгийн 43 спорт заал, 2 усан бассейн, 5 фитнес клуб, 4 иог, бясалгалын төв, 2 бүжгийн клуб зэрэг нийт 56 байгууллага аж ахуй нэгжтэй хамтран хүн амыг хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх, биеийн тамир, спортын идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнийг дэмжин ажиллаж байна. МСС-д хамрагдсан байгууллагын тоо-110 МСС хамрагдсан иргэдийн тоо-4146	
	Арга хэмжээ 1.2.16. Хүн амын өвчлөл, нас баралтын тэргүүлэх шалтгааныг бууруулах, эрүүл мэндэд эрсдэл үүсгэж байгаа хүчин зүйлс, архи тамхины	Орон нутгийн төсөв 100.0	Зохион байгуулсан нөлөөллийн арга хэмжээ Хамрагдса	20 500	20 1000	2-4 улирал	50

	хэрэглээг бууруулж, гар утсанд суурилсан стратегийн тусламжтайгаар иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалж, идэвхтэй хөдөлгөөн, эрүүл хооллолтыг дэмжих үйл ажиллагааг зохион байгуулах		н хүн ам				
	Арга хэмжээ 1.2.18. Өсвөр үе залуучуудын эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах бодлогыг орон нутагт хэрэгжүүлэн ажиллах, эрүүл мэнд, бэлгийн боловсрол олгох цогц сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Сургалт нөлөөллийн арга хэмжээнд хамрагдсан өсвөр үеийн тоо	3520	5000	Өсвөр үеийнхнийг сонсьё, ойлгоё" сэдэвт өсвөр үеийнхний эрүүл мэндийг дэмжих сарын аяны арга хэмжээг зохион байгуулж нийгмийн сүлжээ, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд чиглэсэн мэдээлэл, сурталчилгааны үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн ажиллаа. Аяны хүрээнд Эрүүл мэндийн газрын цахим хаягаар иргэдэд мэдээлэл хүргэж, Дархлаажуулалтын 7 хоногийн аянтай хамтран Даланзадгадын 6 сургуулийн 3000 хүүхдэд өртөөчилсөн мэдээлэл хүргэж танин мэдэхүйн асуумжаар мэдлэг, ойлголтыг бататгаж ажилласан. Зөв, зохистой хооллолт, идэвхтэй хөдөлгөөний дадал эзэмшүүлэх, бэлгийн бойжилт, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, сэтгэцийн эрүүл мэнд, хорт бодисын хэрэглээ, хүчирхийллийн улмаас тохиолдож буй бэрхшээл, асуудлыг шийдвэрлэх, эрсдэлт зан үйлээс татгалзах арга ухаанд суралцахад нь туслах чиглэлээр Ноён, Гурвантэс суманд ажиллаж 6-12 дугаар ангийн нийт 500 сурагчид сургалт мэдээллийг хүргэж "Өсвөр үеийнхнийг сонсьё, ойлгоё" сэдэвт уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж ажилласан. Мөн 15 сумын	65

						Ерөнхий боловсролын сургуулиудын сурагчдын эрүүл мэндийн талаарх мэдлэг, ойлголтыг дээшлүүлэх, эрүүл зан үйл, дадал хэвшлийг төлөвшүүлж, хүүхэд нэг бүрийг эрүүл, аюулгүй амьдрахад хувь нэмэр оруулах зорилгоор Эрүүл мэндийн массын олимпиадыг зохион байгуулж Өмнөговь аймгийн ерөнхий боловсролын сургуульд сурч байгаа VI-XII ангийн 2794 суралцагч, эрүүл мэндийн хичээл зааж буй 56 багш нийт 2850 хүнд амжилттай оролцож, сурагчдын эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэн ажилласан. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн өсвөр үеийн кабинет 2025 оны 5 сарын байдлаар 498 хүүхдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж ажиллалаа. Үйлчилгээ авсан өсвөр үеийнхний дунд бэлгийн замаар дамжих халдварын 24 тохиолдол, умайн хүзүүний үрэвсэл болон бусад үрэвслийн шалтгаант өвчлөлтэй холбоотой 22 тохиолдлыг тус тус эмчлэн эрүүлжүүлсэн.	
	Арга хэмжээ 1.2.19. Эрэгтэйчүүдэд чиглэсэн нийгмийн болон эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Кабинетаар үйлчлүүлсэн эрэгтэйчүүдийн тоо	860	1000	Цэргийн жинхэнэ албаны татлагын эрүүл мэндийн үзлэгээр өвчний улмаас цэргийн албанд тэнцээгүй 500 гаруй залуучуудын бүртгэл судалгааг гаргаж, эрүүл мэндийг хамгаалах, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эмчилж эрүүлжүүлэх аян, болзолт уралдааны арга хэмжээг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулан ажиллаж байна. Аяны үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцсон сумын Засаг дарга, Тамгын газар, сумын эрүүл мэндийн төвийг шалгаруулж урамшуулна.	50

					Өмнөговь аймгийн насанд хүрсэн хүн амын 17.4% нь тамхи татдаг бөгөөд эрэгтэйчүүдийн дунд тамхины хэрэглээ эмэгтэйчүүдээс 21.1 дахин их байна. Өдөр бүр тамхи татдаг хүн амын хувь нийт тамхи татдаг хүмүүсийн 82.1%-ийг эзэлж байна. Тамхи татаж эхэлсэн нас дунджаар 20.6 байна. Ханбогд, Ханхонгор, Сэврэй, Номгон, Булган, Цогтцэций, Хүрмэн, Гурвантэс сумуудад тамхи татдаг хүн амын хувь аймгийн дундаж (17.4%)-аас өндөр байна. . Өмнөговь аймгийн насанд хүрсэн хүн амын сүүлийн 1 сард стандарт уултаас илүү архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн хүн амын хувь 8.5% байх бөгөөд эрэгтэйчүүдийн дунд согтууруулах ундааны хэрэглээ эмэгтэйчүүдээс 4.7 дахин их байна. Насанд хүрэгчдийн 22.5% артерийн даралт ихсэлттэй буюу САД нь 120–129 мм ба/эсвэл ДАД≤80 мм байв. Артерийн даралт ихсэлтийн тархалт эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан эрэгтэйчүүдийн дунд өндөр байна ($p<0.0001$). 2. Насанд хүрсэн иргэдийн 6.0% өлөн үеийн цусны глюкозын өөрчлөлттэй, 9.4% глюкозын хэмжээ ихэссэн буюу чихрийн шижинтэй байна. Эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан эрэгтэйчүүдийн дунд чихрийн шижингийн тархалт эмэгтэйчүүдийн үзүүлэлтээс 1.8 дахин өндөр байна. Говийн оюу хөгжлийг дэмжих сангийн санхүүжилтээр 3,4 дүгээр улиралд эрэгтэйчүүдийн кабинетын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, хамтарсан сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион	
--	--	--	--	--	---	--

						байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.20. Олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтнуудыг сургаж чадавхжуулах, тэдгээрээр дамжуулан эрүүл мэндийн хүрч очоо үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Бэлтгэгдсэн сайн дурын ажилтны тоо	100	120	Өмнөговь аймгийн эрүүл мэндийн салбарт олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтнуудыг ажиллуулах, урамшуулах, удирдлага зохион байгуулалтын асуудлыг тусгасан журмын төсөл, 2025 онд зохион байгуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний төсөл боловсруулж НҮБ-н Хүүхдийн санд хүргүүлсэн. Хүүхдийн сангаас Өмнөговь аймагт олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтнуудыг ажиллуулах, урамшуулах тогтолцоог улсын хэмжээнд загвар байдлаар нэвтрүүлэхээр хамтран ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд бэлтгэгдсэн 30 олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтнуудын уулзалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж ажилласан. Говийн оюу хөгжлийг дэмжих сангийн санхүүжилтээр ОНЭМА-ыг давтан бэлгэх ажлыг 3,4-р улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.	40
	Арга хэмжээ 1.2.21. Эрүүл мэндийг дэмжигч сум, байгууллага, өрх, иргэний тоог нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, шалгуур хангасан иргэн аж ахуй нэгж байгууллага, сумыг	Орон нутгийн төсөв	Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагын тоо	0	10	Эрүүл мэндийг дэмжигч сум, байгууллага, өрх, иргэний тоог нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх чиглэлээр 18 эрүүл мэндийн байгууллагуудыг удирдлага арга зүйгээр ханган ажиллаа. Аймгийн хэмжээнд эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагыг нэмэгдүүлэх	30

	шалгаруулж урамшуулах					зорилгоор 110 байгууллагад холбогдох мэдээлэл, баримт бичгийг хүргэж ажилласан. Эрүүл аюулгүй орчин, эрүүл мэндийг дэмжих зан үйлийг сурталчлах, олон нийтэд хэвшүүлэх, ажиллагсдын эрүүл мэндийг хамгаалах, элдэв өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ажил арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулж ажилладаг эрүүл мэндийн дэмжигч 13 байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагын тоог нэмэгдүүлэх, сурталчлах зорилгоор 3,4 дүгээр улиралд болзолт уралдаан зохион байгуулахаар төлөвлөн удирдамж төслийг боловсруулаад байна.	
Зорилт 1.3. Уур амьсгалын өөрчлөлт, орчин болон хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.							
1.3	Арга хэмжээ 1.3.1. Эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган эрүүл мэндийн байгууллагыг сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай болоход дэмжлэг үзүүлж, 1-2 сумын эрүүл мэндийн төвийн ариун цэврийн байгууламжийг стандартын дагуу шинэчлэн байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	-	2	Аймгийн хэмжээнд 2025 оны хагас жилийн байдлаар төрийн өмчийн нийт 22 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Эрүүл мэндийн байгууллагын 100% (22) ус хангамжийн төвлөрсөн болон бие даасан шугам сүлжээнд холбогдсон байна. Ус хангамжийн төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбогдоогүй буюу гүний худгаас ус зөөвөрлөн хэрэглэдэг эрүүл мэндийн байгууллага байхгүй байна. Үнэлгээнд хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагууд 100% (22) сум суурингийн нэгдсэн ариутгах татуургын шугам сүлжээнд холбогдсон байна. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 9.0% (2) нь нүхэн	100%

						жорлонг давхар ашиглаж байна. Өмнөговь аймгийн хувьд улс орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 14 сум, 3 өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга байшинг бүрэн шинэчилж төвлөрсөн халаалт, бохир, цэврийн шугам сүлжээндээ холбогдсон эрүүл ахуй, эмнэлгийн стандартад нийцсэн орчин нөхцөлийг бүрдүүлсэн. 2024-2025 онд улс орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Манлай, Номгон, Цогт-Овоо, Хүрмэн сумын эрүүл мэндийн төвийг шинээр барьж ашиглалтад оруулан иргэдэд ээлтэй орчинд тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, эмч эмнэлгийн ажилтнууд ая тухтай орчинд ажиллах орчин нөхцөлийг бүрдүүлж чадсан. Шинээр ашиглалтад оруулсан эрүүл мэндийн төвүүдэд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын гадаад, дотоод орчны тохижилтыг бүрдүүлсэн.	
	Арга хэмжээ 1.3.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах дэд бүтцийг сайжруулан, тэдний мэдээлэл авах эрхийг хангах зорилгоор шат, баррель үсэг, зам, дуут санамжийг нэвтрүүлэлтэд хяналт тавьж ажиллах	Байгууллагын төсөв	Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	3	10	Аймгийн хэмжээнд 2025 онд нийт 22 эрүүл мэндийн байгууллагад хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд ээлтэй орчин бүрдүүлсэн эсэхийг хяналтын хуудсаар үнэлсэн. СЭМТ-14, БОЭТ-1, ЗӨСТ-1, Говь дент шүдний төв-1, ӨЭМТ-3 үнэллээ. Үнэлгээгээр шаардлага хангасан байгууллага 10, сайжруулах шаардлагатай байгууллага 6, шаардлага хангаагүй байгууллага 6 байна. Үнэлгээ хийлгэсэн байгууллагуудад хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд ээлтэй орчинд	65

						бүрдүүлэх зөвлөмж хүргүүлэн ажиллаж байна. 2025 онд улс орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Гурвантэс, Ханхонгор сумын эрүүл мэндийн төвийг шинээр барьж ашиглалтад оруулан иргэдэд ээлтэй орчинд тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, эмч эмнэлгийн ажилтнууд ая тухтай орчинд ажиллах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэхээр ажиллаж байна. Шинээр ашиглалтад оруулсан эрүүл мэндийн төвүүдэд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын гадаад, дотоод орчны тохижилтыг бүрдүүлсэн. Сонсголын бэрхшээлтэй иргэдэд тусламж үйлчилгээг чирэгдэлгүй түргэн шуурхай, ээлтэй хүргэх зорилгоор 4 эрүүл мэндийн байгууллагуудад дохионы хэлтэй эмч, сувилагч ажиллаж байна.	
	Арга хэмжээ: 1.3.3 Алслагдсан эрүүл мэндийн төвүүдэд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд нарны болон газрын гүний сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглан түүхий нүүрсний хэрэглээг 5-8 сумын эрүүл мэндийн төвд зогсоох	Орон нутгийн төсөв	Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	-	5	Аймгийн хэмжээнд төрийн өмчийн нийт 22 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Төрийн өмчийн 22 эрүүл мэндийн байгууллага нь сум, суурин газрын төвлөрсөн халаалт дулааны шугам сүлжээнд бүрэн холбогдсон. Гурвантэс сумын эрүүл мэндийн төвд цахилгаан тасалдсан үед нарны сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглах цахилгаан эх үүсвэрийг шинээр	100

					суурилуулсан. 2025 оны хагас жилийн байдлаар түүхий нүүрс хэрэглэж халаалт, дулаан шийдсэн эрүүл мэндийн байгууллага байхгүй байна.	
Зорилт 1.4. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр ажиллаж буй эмч, мэргэжилтнийг чадавхжуулах, мэргэшүүлэх						
1.4.1. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр судалгааны ажил зохион байгуулж, ажлын үр дүн, дүгнэлтийг улсын хэмжээний сэтгүүл, гарын авлагад хэвлүүлж олон нийтэд хүргэх.	Орон нутгийн төсөв	Хийгдсэн судалгаа, шинжилгээ ний ажлын тоо	3	3	2025 оны Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр 3 удаагийн судалгаа хийгдэхээр төлөвлөгдөж судалгааны арга зүйг боловсруулж байна. Энэхүү арга хэмжээний Өмнөговь аймгийн хүн амын ундны усны хүнцлийн агууламжийн тархац, өөрчлөлтийг судлан, нөлөөлөлд өртөж буй хүн амын эрүүл мэндийн архаг нөлөөг тандан судлан, эрсдэл өртөлтийг тодорхойлох судалгааны ажлыг АШУҮИС, Нийгмийн эрүүл мэндийн сургууль, Монголын орчин хөдөлмөрийн эрүүл мэндийн нийгэмлэгтэй хамтран судалсан. Судалгааны хүрээнд аймгийн Цогтцэций, Ханбогд, Гурвантэс, Сэрвэй, Ноён, Даланзадгад сумын нийт 100 хүний үс, шээсний шинжилгээ, асуумж судалгаа, бодит үзлэг болон ундны усны шинжилгээг аргачлалын дагуу багаараа ажиллаж авсан. Бүх шинжилгээг био сорьцод хүнд металл тодорхойлох магадлан итгэмжлэгдсэн лабораторид аргачлалын дагуу хийсэн. Үс болон шээсний шинжилгээний үр дүнгээр 55/70 хүнд хүнцлийн хордлогын нөлөөтэй гэж тогтоогдсон байна. Хүний үсэнд агуулагдах хүнцлийн (As) хэмжээ 1 µg/g микрограм/литрээс дээш илэрсэн 70 хүн, шээсэн дэх хүнцлийн түвшин 10 µg/L	65

						микрограм/литрээс дээш илэрсэн 55 хүн тус тус илэрсэн. Зарим төрлийн гений шинжилгээг МУИС-ийн Гений инженерчлэлийн лабораторид хийлгэсэн. Өмнөговь аймгийн Даланзадгад сумын хэмжээнд умайн хүзүүний хорт хавдар үүсгэгч папилома вирусийн тархалтыг 100 эмэгтэйчүүдийн дунд зохион байгуулан ажиллаа. Үр дүнд Судалгаанд 30-аас дээш насны 100 эмэгтэй оролцсон ба эмэгтэйчүүдийн 41%-д нь папилома вирусийн хэв шинж илэрсэн ба үүнээс өндөр эрсдэлтэй 16 төрөл, бага эрсдэлтэй 4 төрлийн хэв шинжүүд илэрсэн байна. Мөн умайн хүзүүний хорт хавдар үүсгэгч хүний папилома вирусийн өндөр эрсдэлтэй 16 дугаар хэв шинж 9%-д илэрсэн байна. Энэхүү судалгааны ажлыг АШУУИС, Нийгмийн эрүүл мэндийн сургуулиас бэлтгэн гаргадаг “Нийгмийн эрүүл мэндийн эрин сэтгүүл”-ийн №18 Тусгай дугаарт хэвлүүлж олон нийтэд хүргэсэн.	
	1.4.2. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр ажиллаж буй эмч, мэргэжилтнийг чадавхжуулах, төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн сургалтад хамруулах	Орон нутгийн төсөв	Сургалтад хамрагдсан хүний тоо	31	35	Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр ажиллаж буй эмч, мэргэжилтнийг чадавхжуулах сургалтыг 2 Монголын нийгмийн эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн нийгэмлэгээс Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэс сэдэвт сургалтыг 5 хоногийн хугацаанд танхимаар зохион байгуулж сургалтад Эрүүл мэндийн газар, Зоонозын өвчин судлалын төв, Говь дент шүдний	80

					эмнэлэг, Итгэлтэй амьдрал эмнэлэг, сум өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эрүүл мэндийн нийгмийн ажилтнууд нийт 27 хүн хамрагдаж гэрчилгээ олгогдсон байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн мэргэжилтнүүдийг 12 удаагийн сургалт, зөвлөгөөнд 8 мэргэжилтнийг хамруулж чадавхжуулсан байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлийн урт хугацааны төрөлжсөн мэргэжлийн болон мэргэшүүлэх сургалт 4 мэргэжилтнийг хамруулсан байна. Анхан шатны 13 эрүүл мэндийн байгууллагад нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан орон тоогоор ажиллаж байна. Өмнөговь аймгийн иргэдийн эрүүл мэндийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 6 эмч, эмнэлгийн ажилтныг нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр Сингапур, Малайз улын нийгмийн эрүүл мэндийн төв, эрүүл мэндийн байгууллагатай танилцах, туршлага судлах, мэргэжлийн гэрчилгээ олгох сургалтад хамруулах ажлыг зохион байгуулж гэрээ байгуулсан. Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-35	
--	--	--	--	--	--	--

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ			Хүрэх	Хүрсэн түвшин	Эхэлсэн	

		Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	түвшин		дууссан хугацаа	Биелэ лтийн хувь
	1	3	4		6	7	8
1.	Эрүүл мэндийн удирдлагын Магистрын сургалт хамрагдах	Сургалтад бүртгүүлэн хамрагдаж эхлэх	-	Сургалтад хамрагдах	Намрын элсэлтэд бүртгүүлэхээр хүлээгдэж байна.	2025.09.01	
2.	Эрүүл мэндийн чиглэлээр судалгааны ажил зохион байгуулах	Судалгааны үр дүн	-	Судалгааны үр дүнг тайлагнах мэдээлэх	Өмнөговь аймгийн хүн амын ундны усны хүнцлийн агууламж, түүний хүний эрүүл мэндийн архаг нөлөөг эрүүл ахуй, хор судлал, био-мониторинг, гений түвшинд тандах судалгааны ажлыг эхлүүлж үр дүнг тооцон ажиллаж байна. АШУУИС, Нийгмийн эрүүл мэндийн сургуулиас бэлтгэн гаргадаг “Нийгмийн эрүүл мэндийн эрин сэтгүүл”-ийн №18 Тусгай дугаарт судалгааны ажил хэвлүүлж олон нийтэд хүргэсэн.	2025.05.01 2025.06.10	100%

					хэвлүүлж олон нийтэд хүргэсэн.		
	Ярианы англи хэлний сургалтад хамрагдах	-	-	Сургалтад хамрагдаж хэлний чадвараа нэмэгдүүлсэ н байх	Англи хэлний цахим сургалтад долоо хоног бүр 2 цаг хамрагдан суралцаж байна.	2025.05. 01 2025.06. 10	100%

Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг үнэлсэн:

Эрүүл мэндийн газрын дарга

Төсвийн шууд захирагч

/Ц.Жавзандулам/

Тэмдэг

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн:

ХШҮМХ дарга

Нэгжийн дарга

/Б.Цагаанцэнд /

Тайлагнасан: Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн дарга

/Б.Амгалан/

2025 оны дугаар сарын .. өдөр(огноо)